

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 16 stycznia 2016 roku S. S. wystąpił przeciwko U. Niestandaryzowanemu Funduszowi Inwestycyjnemu Zamkniętemu z siedzibą w W. o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym dnia 7 kwietnia 2017 roku przez Sąd Okręgowy w Łodzi, Wydział II Cywilny, w sprawie o sygnaturze akt II Nc 111/17, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nadaną postanowieniem Sądu Okręgowego w Łodzi, II Wydział Cywilny, dnia 28 lipca 2017 roku oraz zasądzenie zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych. Jednocześnie powód wniósł o zabezpieczenie powództwa poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego toczącego się przed Komornikiem Sądowym przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi J. K., sygn. akt Km 1293/17.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że doszło do przedawnienia roszczenia. Pozwany nabył wierzytelność Banku (...) S.A. wynikającą z umowy pożyczki nr (...) z dnia 3 lipca 1997 r., zmienionej aneksem z dnia 1 października 1999 r. Powód zaprzestał spłacania pożyczki w 2000 r., kiedy stracił pracę. Termin przedawnienia wynosi 3 lata, roszczenie z umowy stało się wymagalne najpóźniej w 2001 r. Tym samym, pozew został złożony po upływie terminu przedawnienia.

(pozew k. 4-5)

Postanowieniem z dnia 29 stycznia 2019 r. Sąd Okręgowy w Łodzi zwolnił powoda od kosztów sądowych w całości.

(postanowienie k. 16)

Postanowieniem z dnia 29 stycznia 2019 r. Sąd Okręgowy w Łodzi zabezpieczył powództwo poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego toczącego się przed Komornikiem Sądowym przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi J. K., sygn. akt Km 1293/17 do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia w sprawie.

(postanowienie k. 17-18)

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska stwierdził, że powód miał możliwość aktywnego uczestniczenia w postępowaniu sygn. akt II Nc 111/17 i tylko w toku tego postępowania można było, w sprzecznie, podnieść zarzut przedawnienia roszczenia.

(odpowiedź na pozew k. 24-25)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

S. S. zaciągnął w dniu 3 lipca 1997 r. kredyt w Banku (...) S.A. Przestał go spłacać w 2001 r. po tym jak został zwolniony z pracy.

W dniu 26 stycznia 2016 r. Bank (...) S.A. dokonał przelewu przysługującej mu wierzytelności na rzecz U. Niestandaryzowanego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W..

(umowa k. 4 akta II Nc 111/17, umowa przelewu k. 5-6 akta II Nc 111/17, zeznania powoda k. 35 v nagranie 00:04:24-00:08:27)

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 7 kwietnia 2017 r., sygn. akt II Nc 111/17, Sąd Okręgowy w Łodzi nakazał S. S., aby zapłacił U. Niestandaryzowanemu Funduszowi Inwestycyjnemu Zamkniętemu z siedzibą w

W. kwotę 75.431,56 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 20 marca 2017 r. do dnia zapłaty oraz tytułem kosztów procesu kwotę 4.560 zł w terminie 2 tygodni od doręczenia nakazu, albo wniósł w tymże terminie sprzeciw.

S. S. nie odebrał przesyłki z odpisem nakazu zapłaty i pozwem, w związku z czym uznano, że przesyłka została odebrana w dniu 2 maja 2017 r.

(nakaz zapłaty k. 25 akta II Nc 111/17, koperta k. 29 akt II Nc 111/17)

Wnioskiem z dnia 21 czerwca 2017 r. U. Niestandaryzowany Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. wniósł o nadanie nakazowi zapłaty klauzuli wykonalności.

Postanowieniem z dnia 28 lipca 2017 r. Sąd Okręgowy w Łodzi nadał nakazowi zapłaty klauzulę wykonalności.

(wniosek k. 32 akta II Nc 111/17, postanowienie k. 25 akta II Nc 111/17)

W dniu 21 sierpnia 2017 r. U. Niestandaryzowany Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. wniósł do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia o wszczęcie postępowania egzekucyjnego w oparciu o tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty z dnia 7 kwietnia 2017 r. zaopatrzonego w klauzulę wykonalności.

Wezwaniem z dnia 7 września 2017 r. Komornik wezwał S. S. do zapłaty należności.

(wniosek k. 1 akta Km 1293/17, wezwanie k. 14 akta Km 1293/17)

W dniu 15 lutego 2018 r. S. S. wniósł zażalenie na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności wraz ze sprzeciwem od nakazu zapłaty.

W uzasadnieniu wskazał, że jego adres wskazany w pozwie jest nieaktualny od marca 2009 r. z uwagi na jego eksmisję w tamtym okresie. W sprzeciwie podniósł zarzut przedawnienia roszczenia.

(pismo k. 36-37 akta II Nc 111/17)

Postanowieniem z dnia 2 marca 2018 r. Sąd Okręgowy w Łodzi odrzucił sprzeciw, wskazując że został on złożony z przekroczeniem terminu 2-tygodniowego na jego wniesienie. Jednocześnie Sąd wskazał, że w piśmie ze sprzeciwem brak było wniosku o przywrócenie terminu.

(postanowienie k. 54 akta II Nc 111/17,)

Postanowieniem z dnia 27 marca 2018 r. Sąd Okręgowy w Łodzi odrzucił zażalenie.

(postanowienie k. 62 akta II Nc 111/17)

Zażaleniem z dnia 16 kwietnia 2018 r. S. S. zaskarżył postanowienie z dnia 27 marca 2018 r. i wniósł o jego uchylenie oraz zasądzenie kosztów postępowania.

Postanowieniem z dnia 30 sierpnia 2018 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił zażalenie.

(zażalenie k. 68 akta II Nc 111/17, postanowienie k. 97-99 akta II Nc 111/17)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o przywołane dowody.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Instytucja powództwa przeciwegzekucyjnego, regulowana w normie art. 840 par. 1 k. p. c. jest środkiem pozwalającym na obronę przed niezgodną z prawem egzekucją. Uprawnionym do skorzystania z takiego powództwa jest dłużnik.

Powództwo zmierza do odmiennego, niż to wynika z tytułu wykonawczego, ukształtowania prawa oraz do pozbawienia wykonalności tego tytułu nie dlatego, że tytuł egzekucyjny nie odpowiadał prawu w dacie jego powstania (wydania orzeczenia), lecz dlatego, że bądź nie było podstaw do nadania klauzuli wykonalności, bądź też nastąpiły - po powstaniu tytułu - zdarzenia, które wyłączają dopuszczalność egzekucji. Powództwo może być wytoczone niezależnie od tego, czy przeciwko dłużnikowi została już wszczęta egzekucja, byleby istniało jeszcze zobowiązanie objęte tytułem wykonawczym. Dłużnik może żądać pozbawienia (ograniczenia) wykonalności tytułu wykonawczego tak długo, jak długo zachodzi możliwość jego wykonania. Zatem tylko istnienie możliwości wykonania tytułu wykonawczego, czyli zdolność do egzekucji, pozwala na wystąpienie z powództwem zmierzającym do uniemożliwienia prowadzenia egzekucji z tego tytułu wykonawczego. Instytucja ta ma charakter prawnokształtujący, a zatem wydane w tych sprawach orzeczenia mają charakter konstytutywny. Dłużnik przez wytoczenie powództwa przeciwegzekucyjnego zmierza do zmiany bądź stworzenia nowego stanu prawnego. Ukształtowanie tego stanu prawnego może nastąpić wyłącznie w drodze orzeczenia sądowego. Orzeczenie nie narusza prawomocności tytułu wykonawczego, aczkolwiek w zależności od okoliczności pozbawia bądź ogranicza jego wykonalność.

W niniejszej sprawie bezspornym jest, że na podstawie tytułu wykonawczego – nakazu zapłaty z dnia 7 kwietnia 2017 r., zaopatrzonego w klauzulę wykonalności – zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne wobec powoda S. S. przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi pod sygn. akt Km 1293/17. Powód jako dłużnik jest więc legitymowany do wytoczenia powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności.

Dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo jej ograniczenia, m.in. **jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego** nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zgłoszenie tego zarzutu w sprawie było z mocy ustawy niedopuszczalne (art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.). Skutek w postaci wygaśnięcia zobowiązania wywołują w szczególności takie zdarzenia materialnoprawne jak: wykonanie zobowiązania przez spełnienie świadczenia zgodnie z jego treścią, potrącenie, odnowienie, zwolnienie z długu, świadczenie w miejsce spełnienia (datio in solutum). Natomiast skutek w postaci niemożności egzekwowania zobowiązania wywierają w szczególności takie zdarzenia materialnoprawne jak: prolongata terminu spełnienia świadczenia, rozłożenie świadczenia na raty, przedawnienie roszczenia.

Analiza przepisu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. prowadzi do wniosku, że przepis ten nie odnosi się do zarzutów, których nie rozpoznano bądź to w wyniku przeoczenia, bądź na skutek prekluzji procesowej. Przeoczenia i błędy sądu podlegają bowiem naprawie w postępowaniu odwoławczym, a prekluzja procesowa ma charakter bezwzględny, nie może więc być „korygowana” w drodze powództwa przeciwegzekucyjnego. Zarzut przedawnienia świadczenia mógł zostać i został podniesiony przez powoda w sprzeczności od nakazu zapłaty, przy czym Sądowi nie wiązały w postępowaniu rozpoznawczym ustawowe ograniczenia kognicyjne co do rozpoznania takiego zarzutu. Nawet więc, gdyby powód wniósł skutecznie sprzeciw od nakazu zapłaty z dnia 7 kwietnia 2017 roku, skutecznie w nim podnosząc zarzut przedawnienia, a Sąd zarzutu takiego by nie rozpoznał, to okoliczność taka i tak nie mogłaby stanowić podstawy powództwa przeciwegzekucyjnego. Sąd rozpoznający niniejszą sprawę w całości podziela pogląd wyrażony w uchwale w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2012 r. w sprawie III CZP 16/12 (Biul. SN 2012, nr 5, OSNC 2012, nr 11, poz. 129) . Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu powołanej uchwały „ z chwilą uprawomocnienia się wyroku dochodzi do prekluzji materiału faktycznego sprawy, w której został on wydany. Oznacza to, że jeżeli określone okoliczności i oparte na nich zarzuty lub wypływające z nich wnioski istniały i dały się sformułować w chwili zamknięcia rozprawy, lecz strona skutecznie ich nie podniosła lub nie przytoczyła, w związku z czym nie zostały spożytkowane przez sąd przy wydawaniu wyroku, podlegają prekluzji, czyli - jak to określono w orzecznictwie - „wykluczającemu działaniu prawomocności” (por. np. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego - zasada prawna - z dnia 23 października 1954 r. I CO 41/54, OSN 1956, nr 1, poz. 3 oraz uchwały Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 2010 r., III CZP 477/10, OSNC 2010, nr 2, poz. 165 i z dnia 2 lutego 2011 r., III CZP 128/10, OSNC 2011, nr 10, poz. 108). Jednocześnie podniesiono, że prekluzyjny skutek prawomocności oraz powagi rzeczy osądzonej jest niezależny

od tego, czy strona ponosi winę w zaniechaniu przytoczenia określonych okoliczności lub podniesienia właściwych zarzutów (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 1954 r., II CO 26/54, OSN 1955, nr 2, poz. 30).

Zatem powództwo przeciwegzekucyjne nie może prowadzić do ponownego merytorycznego rozpoznania prawomocnie rozstrzygniętej sprawy. W postępowaniu wywołanym tym powództwem nie zapada odmienne rozstrzygnięcie odnośnie roszczenia procesowego istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy, lecz tylko co do tego, czy roszczenie to po tej chwili ekspirowało (por. uchwała SN z 2 lutego 2011 r., III CZP 128/10).

W judykaturze nie był kwestionowany pogląd, że przedmiotem rozpoznania w sprawie wszczętej powództwem opozycyjnym **nie mogą być zdarzenia istniejące przed powstaniem tytułu korzystającego z powagi rzeczy osądzonej**, gdyż wówczas jego uwzględnienie prowadziłoby do zanegowania tej powagi i zakwestionowania prawomocnych orzeczeń, co jest – ze względu na pryncypia procesowe – niedopuszczalne (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 1997 r., I CKN 83/97, z dnia 4 lutego 1998 r., II CKN 91/97, z dnia 16 września 1999 r., II CKN 475/98, z dnia 19 stycznia 1999 r., II CKN 188/98 lub z dnia 28 października 2004 r., V CK 140/04).

Odnosząc się zatem do podniesionego przez powoda w pozwie zarzutu wygaśnięcia zobowiązania objętego nakazem zapłaty z dnia 7 kwietnia 2017 r. na skutek przedawnienia należy stwierdzić, że okazał się on całkowicie niezasadny. Okoliczność ta nie może być bowiem podstawą powództwa przeciwegzekucyjnego opartego na podstawie przepisu art. 840§ 1 pkt 2 k.p.c., **gdyż zaistniała przed wydaniem tytułu wykonawczego** w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym i nie została skutecznie zgłoszona w sprzeciwie od tego nakazu. Jak już wskazano prekluzyjny skutek prawomocności oraz powagi rzeczy osądzonej jest niezależny od tego, czy strona ponosi winę w przytoczeniu okoliczności lub podniesienia właściwych zarzutów. Konkluzji tych nie zmienia wprowadzenie do porządku prawnego normy art. 117 par. 2 (1) k. c. stanowiącej, iż po upływie terminu przedawnienia nie można domagać się zaspokojenia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi. Podkreślić bowiem raz jeszcze należy, iż w niniejszej sprawie do przedawnienia doszło jeszcze przed powstaniem tytułu egzekucyjnego, podczas gdy podstawą powództwa opozycyjnego mogą być tylko (poza wyjątkiem z pkt 1 par. 1 art. 840 k. p. c.) zdarzenia późniejsze. Konsekwencją zaś cytowanej normy art. 117 par. 2 (1) k. c. jest konieczność uwzględnienia z urzędu przedawnienia przez sąd rozpoznający merytorycznie sprawę przeciwko konsumentowi.

W tym stanie rzeczy powództwo przeciwegzekucyjne S. S. jest niezasadne i podlega oddaleniu. Podkreślić przy tym należy, że powództwo egzekucyjne nie służy wzruszaniu prawomocnych orzeczeń sądowych, do tego celu ustawodawca przewidział bowiem inne środki procesowe.

Mając na uwadze powyższe, Sąd oddalił powództwo jako nieuzasadnione.

W oparciu o przepis art. 102 k. p. c. Sąd nie obciążył powoda kosztami procesu z uwagi na jego ciężką sytuację finansową a także to, iż okoliczności uzasadniające zwolnienie go od kosztów sądowych nie przestały istnieć.

Z/ odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć zgodnie z wnioskiem.